

BPS

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 15.12.06
nr. 9520 podpis

Warszawa, dnia 13 grudnia 2006 r.

DL-P-II.0700-165/06

BM-1-0700-601106

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 14.12.06
nr. 6557 podpis

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SZANOWNY PANIE MARSZAŁKU

Uprzejmie przekazuję na ręce Pana Marszałka stanowisko w sprawie oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Antoniego Szymańskiego z dnia 9.11.2006 r., w sprawie rozważenia weryfikacji ustawy z dnia 28 lipca 2006 r. – o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (BSK/DSK-043-723/06).

Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych realizuje szereg szczegółowych celów, jakie legły u podstaw jej uchwalenia.

Zasadniczym założeniem nowej ustawy jest kompleksowa, całościowa, spójna regulacja problematyki kosztów sądowych w sprawach cywilnych, w miejsce poprzedniej – pochodzącej sprzed 38 lat, która była niedostosowana do współczesnych warunków gospodarczych i społecznych oraz porządku prawnego, w tym także wynikającego z przepisów aktualnie obowiązującej Konstytucji RP. Ponadto ustawa ta, poprzez zasadnicze obniżenie wysokości opłat sądowych, w istotny sposób ułatwia dostęp obywatela do wymiaru sprawiedliwości. Co do zasady wysokość opłat sądowych została obniżona, w stosunku do obowiązujących do dnia wejścia w życie omawianej ustawy. Co do wysokości opłaty w

sprawach o rozwód i separację pragnę podkreślić, iż jest ona stałą - wynosi 600 zł - i została ustalona w wysokości górnej granicy poprzednio obowiązującej regulacji (§ 11 rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 154, poz.753 z późn. zm.) określał wysokość wpisu tymczasowego w sprawach o rozwód w granicach od 30 zł do 600 zł).

Nie jest więc prawdą, że opłata ta jest niższa niż poprzednio. Ustalenie przedmiotowej opłaty na wyższym poziomie oznaczałoby realnie zmniejszenie dostępności obywatela do wymiaru sprawiedliwości i mogłoby zostać poczytane jako świadome działanie w celu powstrzymania obywateli o mniejszych zasobach finansowych od inicjowania postępowań w tej materii. Wydaje się, że opłata w wysokości 600 zł jest odpowiednia i zapewnia należyte wyśrodkowanie pomiędzy interesem budżetu państwa a poziomem dostępności sądów dla każdego obywatela RP.

Analogiczne przyczyny przemawiają za uznaniem za adekwatną i należyłą wysokość opłaty od wniosku o podział majątku dorobkowego. Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy, od wniosku o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej pobiera się opłatę stałą w kwocie 1.000 złotych. Rozwiązanie takie zapewnia pobieranie jednolitej opłaty od spraw omawianej kategorii, co dodatkowo usprawnia tok postępowania, albowiem sąd nie musi dokonywać skomplikowanych obliczeń, a także dokonywać z urzędu często długotrwałego, opartego o opinie biegłych badania wartości majątku wspólnego, do czego uprzednio wielokrotnie był zmuszony, na skutek zaniżania realnej wartości majątku przez osoby inicjujące postępowanie w tym przedmiocie. Obniżenie tej opłaty do wysokości 300 zł w przypadku gdy wniosek zawiera zgodny projekt podziału jest również w pełni uzasadnione, albowiem w takiej sytuacji znacznie uproszczony zostaje tok sprawy. Sąd nie przeprowadza w tym przypadku skomplikowanego i bardzo niekiedy żmudnego, wieloletniego postępowania dowodowego, ograniczając się do dowodów niezbędnych, zazwyczaj sprowadzających się do dokumentów na okoliczność przysługiwania małżonkom prawa własności określonych przedmiotów. Zwykle postępowanie w takich przypadkach kończy się już na pierwszej rozprawie. Obniżenie opłaty w takiej sytuacji spełnia ponadto dodatkową funkcję, a mianowicie może stanowić istotny argument ekonomiczny, stanowiący zachętę dla stron do prowadzenia rokowań i występowania z gotowym, ugodowym projektem podziału. Te same funkcje spełnia także instytucja zwrotu, po uprawomocnieniu się wyroku, połowy opłaty w sprawie o rozwód lub separację w razie orzeczenia rozvodu lub separacji na zgodny wniosek stron bez orzekania o winie.

Jeśli zaś chodzi o ewentualne podjęcie działań zmierzających do dokonania zmian w nowej regulacji, należy zaznaczyć iż ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych weszła w życie z dniem 2 marca 2005 r. Dopiero po upływie pewnego czasu ich obowiązywania będzie możliwa obiektywna ocena rzeczywistych następstw wprowadzonych regulacji. Wówczas też możliwe będzie rozważenie ewentualnej potrzeby podjęcia inicjatywy ustawodawczej w omawianej materii.

Z ZAŁĄCZNIKAMI

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Andrzej Duda
PODSEKRETARZ STANU